

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ

Одеса 2023

Наукове видання

Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 14 від 20.06.2023 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Технічний редактор Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова: Іванченкова Л.В., д.е.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Агунова Л.В., к.т.н., доцент

Артеменко С.В., д.т.н., професор

Басюркіна Н.Й., д.е.н., професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Бордун Т.В., к.т.н., доцент

Верхівкер Я.Г., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Гаркович О.Л., к.б.н., доцент

Добрянська Н.А., д.е.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., професор

Філіпенко О.І., к.філ.н., доцент

Згадова Н.С., к.е.н., доцент

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Капустян А.І., д.т.н., доцент

Коваленко О.О., д.т.н., професор

Косой Б.В., д.т.н., професор

Котлик С.В., к.т.н., доцент

Козак К.Б., д.е.н., професор

Лагодієнко В.В., д.е.н., професор

Лебеденко Т.Є., д.т.н., професор

Ломовцев П.Б., к.т.н., доцент

Макаринська А.В., д.т.н., професор

Ніколюк О.В., д.е.н., професор

Немченко В.В., д.е.н., професор

Осадчук П.І., д.т.н., доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Солоницька І.В., к.т.н., доцент

Седікова І.О., д.е.н., професор

Сергеева О.Є., д.ф.-м.н., професор

Семенюк Ю.В., д.т.н., професор

Симоненко Ю.М., д.т.н., професор

Скрипніченко Д.М., к.т.н., доцент

Соловей А.О., к.т.н., доцент

Струк Б.І., к.п.н., доцент

Тіплов О.С., д.т.н., професор

Тележенко Л.М., д.т.н., професор

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Ткачук Г.О., д.е.н., професор

Фесенко О.О., к.т.н., доцент

Хобін В.А., д.т.н., професор

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Одеський національний технологічний університет

Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів.

Міністерство освіти і науки України. – Одеса: 2023. – 395 с.

МЕДИЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Мазуліна Алла Миколаївна

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

При підготовці і розробці екскурсії для школярів обов'язково потрібно враховувати вікову категорію учнів, оскільки від неї значною мірою залежить методика проведення екскурсії, її тривалість та зміст.

Школярі старшого шкільного віку характеризуються сформованістю всіх психічних пізнавальних процесів, а також здатністю керувати власною пізнавальною діяльністю. Сприймання юнаків та юначок стає складним інтелектуальним процесом обумовленим попереднім досвідом, наявними знаннями й інтелектуальним потенціалом. Воно проявляється у актах планомірного спостереження за певними об'єктами. У учнів старших класів розвивається й зростає обсяг та концентрація уваги, удосконалюється переключення уваги від одних завдань до інших, зростає вибірковість уваги, яка зумовлена інтересами та цілями молодих людей. У школярів старшого шкільного віку окреслюється спеціалізація пам'яті, зумовлена провідними інтересами. Удосконалюються способи запам'ятовування за рахунок свідомого використання раціональних прийомів та встановлення логічних зв'язків між частинами матеріалу. Зростає продуктивність запам'ятовування абстрактного матеріалу. Продуктивність мимовільної пам'яті залежить від організації мисленнєвої діяльності, оскільки мимовільно запам'ятовується те, що пов'язано з потребами, інтересами і планами на майбутнє, що викликає сильний емоційний відгук. Екскурсоводам важливо наводити приклади, пов'язані зі сферою інтересів юнаків та юначок, демонструвати як здобуті знання та уміння знадобляться в майбутньому.

Залежно від типу, змісту й об'єкта екскурсії кількість учнів у групі може становити від 10 до 40. Тривалість екскурсії для учнів старшого шкільного віку може становити 45-90 хвилин. В екскурсії слід передбачити паузи для самостійного огляду об'єктів і відпочинку дітей, а також санітарні перерви через кожні 45 хвилин.

Для учнів старшого шкільного віку потрібно передбачити зміну видів діяльності і вражень. У процесі екскурсії вони швидко запам'ятовують і надовго зберігають у пам'яті конкретні відомості, побудовані на аналогії, порівнянні, тому необхідно частіше використовувати відповідні методичні прийоми. Екскурсії для школярів старших класів повинні бути насиченими як за змістом, так і за кількістю екскурсійних об'єктів. Старшокласників можуть зацікавити виробничі екскурсії, які не тільки ознайомлять їх з роботою підприємств та виробничими процесами, але допоможуть визначитись із майбутньою професією. Під час організації екскурсій на виробництво слід особливу увагу приділити безпеці життя і здоров'я учнів. Виробничі екскурсії передбачають невелику кількість екскурсантів – 15-20 школярів, для яких попередньо проводиться інструктаж з техніки безпеки.

Організація екскурсій для вихованців, учнів, студентів навчальних закладів, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України відбувається з дотриманням норм «Інструкції щодо організації та проведення екскурсій і подорожей з учнівською та студентською молоддю». Відповідно до цієї інструкції, групи, що здійснюють екскурсію, об'єднуються на добровільних засадах за спільними інтересами. До складу групи включаються тільки учасники, які придатні за станом здоров'я для участі у запланованій екскурсії. До складу групи може входити від 10 до 40 учасників. Вік керівників та заступників керівників групи, що проводить екскурсію, повинен бути старше 18 років. Керівник та/або заступник керівника групи повинен вміти надавати першу домедичну

допомогу. При проведенні екскурсій, з використанням будь-яких видів транспорту (крім автомобільного), пов'язаних з виїздом за межі населеного пункту, де проживають або навчаються учасники групи, керівний склад групи призначається із розрахунку: один керівник та один заступник керівника на кожні 25 учасників та додатково один заступник керівника на кожні наступні 10 учасників. До обов'язків керівника групи та його заступника (заступників) належать: забезпечення комплектування груп учасниками відповідного віку та стану здоров'я; проведення цільового інструктажу з учасниками з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності під час екскурсії; забезпечення під час екскурсії додержання учасниками належного громадського порядку, виконання правил дорожнього руху, правил пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності; проведення інформування учасників екскурсії про фактори ризику в запланованій екскурсії, подорожі (за їх наявності) і про відповідні заходи щодо запобігання травматизму; вживання заходів, спрямованих на забезпечення безпеки учасників екскурсії, зокрема щодо зміни маршруту, припинення екскурсії, подорожі у зв'язку з виникненням небезпечних природних явищ та з інших обставин, що становлять загрозу безпеці учасників.

Науковий керівник – кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри ТБтаР ОНТУ Іванченков В.С.

СУЧАСНИЙ ТУРИЗМ ТРАНСКОРДОННОГО РЕГІОНУ РУМУНІЯ БОЛГАРІЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

**Десюкевич В. Г., студент СВО «Бакалавр» ф-ту ТВ і ТБ
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Міжнародний туризм є важливою складовою світової співпраці та культурних цінностей, оскільки він має універсальний вплив на розвиток світової спільноти, тобто впливає на економіку, культуру, соціальні відносини та інші аспекти життя людей у різних країнах світу. Міжнародний туризм виступає у ролі важливого чинника сприяння міжкультурному діалогу та розвитку міжнаціональних зв'язків. Станом на сьогодні індустрія міжнародного туризму є одним з найбільших економічних секторів, який має вплив на соціальний, економічний та культурний розвиток країн та їх регіонів.

Транскордонний регіон Румунії та Болгарії має великий потенціал для розвитку туризму завдяки своїй унікальній культурній та природній спадщині. Протягом останніх років туристична галузь регіону стабільно зростає, пропонуючи різноманітні можливості для економічного розвитку та зростання. Однак це зростання також створює різні виклики та проблеми, пов'язані зі сталістю, впливом на навколишнє середовище та залученням громадськості.

Республіка Румунія та Болгарія належать до країн Південно-Східної Європи та входять до складу Європейського Союзу. Обидві країни володіють значними природними, культурно-історичними та природно-антропогенними ресурсами, які стимулюють розвиток різних видів туризму: рекреаційно-оздоровчий, культурно-пізнавальний, лікувально-оздоровчий, гірськолижний, екологічний та інші види туризму.

Туристична галузь є важливим сектором економіки Болгарії, що приносить значні доходи та забезпечує можливості для працевлаштування.

В табл. 1 наведено основні порівняльні параметри туризму та туристичного районування Болгарії та Румунії.

ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЧАТУ GPT В КОРПОРАТИВНИХ ПРОГРАМАХ НАВЧАННЯ

Рогожа Павло..... 251

**РОЗДІЛ 7 – КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРРЕСУРСІВ ТА
ДЕСТИНАЦІЙ УКРАЇНИ**

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИННОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ

Глуган В.О...... 255

GASTRONOMIC FESTIVALS IN UKRAINE DURING THE MARTIAL LAW

Demchuk M...... 256

МЕДИЧНИЙ ТУРИЗМ

Павлова Т.В...... 259

ЕНОГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ НЕАПОЛЯ

Молотова С.П...... 261

ЕНОГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ФІНЛЯНДІЇ

Ковтун Л.П...... 262

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРУ В УКРАЇНІ

Асланова Н.О...... 263

КОНЦЕПЦІЯ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ
ЯПОНІЇ

Вергуліс Д.Д...... 266

МЕДИЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙ ДЛЯ
ШКОЛЯРІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Мазуліна А.М...... 268

СУЧАСНИЙ ТУРИЗМ ТРАНСКОРДОННОГО РЕГІОНУ РУМУНІЯ БОЛГАРІЯ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Десюкевич В.Г...... 269

МІЛІТАРІ-ТУРИЗМ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМОК ЕКСТРИМАЛЬНОГО ТА
ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

Добрянський Р.А...... 272

МОЛОДІЖНИЙ ТУРИЗМ ЯК КОНКРЕТНИЙ ВИД ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Іваненко В.М...... 275

НИЖНЬОДНІСТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК ЯК
ДЕСТИНАЦІЯ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ РЕКРЕАЦІЇ

Казімірова Д.А...... 277

РОЗРОБКА ТА ПРОСУВАННЯ АВТОРСЬКОГО ВИННОГО ТУРУ ДО
ПЕТРОПАВЛІВСЬКОЇ ОТГ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ігнатенко Т.С...... 279

ДЕСТИНАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
ТУРИЗМУ

Кобринчук Д.І...... 280

КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Ніколова О.М...... 282

ВТРАТИ ВІТЧИЗНЯНОГО ТУРИЗМУ ВІД ВІЙНИ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ

Павлюк Р.Р...... 284

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ КОБЛЕВО

Паскар П.Ю...... 285

391